

Dragi čitatelji!

Živimo u izazovnim vremenima. Pored uobičajenih COVID nevolja, Vaš i naš *Matematičko-fizički list* snašli su i financijski problemi, dijelom vezani za probleme koji prate sve tiskovine, a dijelom vezane za jednog od suizdavača, Hrvatsko fizikalno društvo (www.hfd.hr).

Stoga trebamo i Vašu pomoć. Bez obzira što je sadržaj MFL-a dostupan i putem portala Hrčak (hrcak.srce.hr/mf1), Vaša bi pretplata od 100 kn doprinjela našem pokušaju da ne ugasimo tradiciju izlaženja MFL-a, dugu preko 70 godina.

I ne zaboravite provjeriti primatelja i broj računa. Uplate sada prima drugi suizdavač, Hrvatsko matematičko društvo!

Od priloga u ovom broju ističemo vrlo zanimljiv intervju Ivo Batistić, *istaknuti teorijski fizičar kondenzirane tvari*. Ivo Batistić je radio u institutima u Hrvatskoj i inozemstvu, gdje je surađivao s mnogim znanstvenicima. Kod profesora Slavena Barišića je diplomirao, magistrirao i doktorirao. Ana Smontara, koja je inicirala ovaj intervju, bavila se i nekim njihovim zajedničkim područjima, istraživanjem kvazikristala i kristalnih metalnih sistema. S vremenom je prešao na Fizički odsjek PMF-a u Zagrebu, gdje se posvetio radu sa studentima. Bio je član komisije za natjecanja, a posebno se istakao na Međunarodnoj olimpijadi iz fizike koja se 1985. održavala u Hrvatskoj i Sloveniji. Jakov Labor, profesor u mirovini u Šibeniku, ima kratak, zanimljiv prilog *Određivanje Avogadrove konstante pomoću STM slike kristala NaCl*.

Profesor Radomir Lončarević s Fakulteta prometnih znanosti u Zagrebu u prilogu *Popoviciuva nejednakost* ima dokaz te nejednakosti, a potom ukazuje na mnogobrojne njene primjene, posebno na matematičkim natecanjima. Naši vrijedni suradnici, Julije Jakšetić, Josip Lopatić, Marjan Praljak i Robert Soldo, imaju članak *Jedan zadatak s američke olimpijade i njegova poopćenja*. Profesor u mirovini na Tehničkoj školi Zagreb, Petar Svirčević, bavi se raznim sumama, odakle je potekao poduži prilog *Polialternativne konačne sume u eksplicitnom obliku*, čiji prvi dio donosimo u ovom broju.

U rubrici *Iz moje radionice i laboratorija*, Siniša Režek, profesor matematike i fizike u Zagrebu, opisuje *Zvučni sendvič*.

Drago nam je što se malo povećao broj rješavatelja zadataka iz matematike i fizike. Dana 19. travnja 2021. izašla je marka sa slikom našeg poznatog matematičara Vilima Feller, koji je rodom iz Zagreba, a veliki dio svog života je proveo u SAD-u. Njegovom životu i radu posvećen je kratak prilog *Vilim Feller je dobio poštansku marku*, Željka Hanjša i Darka Žubrinića. Na proljeće je održano 62. Državno natjecanje iz matematike o čemu imamo bogat prilog. Ovdje je i kratak osvrt na *10. Europsku matematičku olimpijadu za djevojke, 2021*. Tu je još jedan mali prilog *Dokaz Pitagorinog poučka pomoću derivacija*, Petra Svirčevića. Nekoliko godina imali smo redovito priloge *Sudoku*, Žarka Culića s Matematičkog odsjeka PMF-a u Zagrebu. Ovdje je završni prilog, a možda se povremeno pojavi o tome koji zadatak za naše učenike.

Nedavno je umro Aleksandar Grossmann, rodom iz Zagreba, gdje je završio osnovnu i počeo srednju školu. Ovdje je maturirao i završio studij fizike da bi 1955. doktorirao. Potom odlazi u Princeton, SAD. Nakon deset godina odlazi u Francusku. Jedan je od najzaslužnijih znanstvenika koji su doprinijeli razvoju teorije i primjene *valića*. Neprekidno je surađivao s našom sredinom. O tome je nadareni osvrt napisao Hrvoje Šikić s MO PMF-a u Zagrebu.

Uredništvo lista